

ŠUNS RAGENOS NPY IR VIP IMUNOREAKTYVAUS NERVINIO REZGINIO HISTOTOPOGRAFIJA IR JO AMŽINIAI YPATUMAI

Vidmantas Lasys

Santrauka. Šuns ragenos neuropeptido Y ir vazointestinalinio peptido imunoreaktyvų (NPY-IR, VIP-IR) nervinį rezginį sudaro stori (21,9–73,0 μm skersmens), vidutinio storio (7,3–21,8 μm skersmens), ploni nerviniai pluoštai (2,19–7,2 μm diametro) ir nervinės skaidulos, kurios šakojasi į galines šakutes. Iš ragenos krašto paviršiniu ir tarpiniu ragenos savosios medžiagos sluoksniais spinduliais centrinės dalies link eina stori nerviniai pluoštai, kurių būna 3–4 kiekviename ragenos kvadrante. Iš jų atskyla vidutinio storio nerviniai pluoštai. Vidutiniai bei ploni nerviniai pluoštai kryžiuodamiesi perdengia storus nervinius pluoštus. Vidutinio storio nerviniai pluoštai vyrauja paviršiniame ragenos savosios medžiagos sluoksnyje. Centrinėje ir pericentrinėje dalyse dažniau negu limbinėje dalyje kartotinai šakojasi į vidutinio storio bei plonus nervinius pluoštus. Nuo vidutinio storio nervinių pluoštų atskyla ploni nerviniai pluoštai. Jie aptinkami paviršiniame ragenos savosios medžiagos ir poepiteliniame sluoksniuose. Jaunų šunų ragenos epitelyje ir poepiteliniame sluoksnyje buvo keletas NPY-IR nervinių skaidulų ir plonų nervinių pluoštų. Suaugusių ir senų šunų šiame ragenos sluoksnyje buvo pavienių nervinių skaidulų ir keletas plonų nervinių pluoštų. Šuns ragenos VIP-IR nervinio rezginio nervinių pluoštų ir skaidulų histoarchitektonika yra panaši į NPY-IR nervinio rezginio histoarchitektoniką. Visų amžiaus grupių šunų epitelyje su poepiteliniu sluoksniu buvo pastebėta pavienų VIP-IR nervinių skaidulų ir plonų nervinių pluoštų.

Keletas plonų VIP-IR pluoštų rasta jaunų šunų ragenos savosios medžiagos paviršinio sluoksnio pericentrinėje ir centrinėje dalyse. Jaunų šunų ragenos šio sluoksnio limbinėje dalyje ir suaugusių bei senų šunų visose dalyse pastebėta plonų pavienių VIP-IR pluoštų. Šiame visų amžiaus grupių šunų sluoksnyje rasta po keletą vidutinio storio VIP-IR pluoštų. Suaugusių ir senų šunų tarpiniame ragenos savosios medžiagos sluoksnyje pastebėta pavienių plonų VIP-IR nervinių pluoštų, o jaunų šunų šiame sluoksnyje tokių pokyčių nebuvo. Pavienių vidutinio storio VIP-IR nervinių pluoštų buvo visų amžiaus grupių šunų tarpiniame ragenos savosios medžiagos sluoksnyje. Keletas storų VIP-IR pluoštų nustatyta visų amžiaus grupių šunų šio ragenos sluoksnio krašto dalyje. Visų amžiaus grupių šunų ragenos savosios medžiagos gilajame sluoksnyje ir endotelyje jokių VIP-IR ir NPY-IR nervinio rezginio elementų nepastebėta.

Raktažodžiai: šuo, ragenos, inervacija, neuropeptidas Y, vazointestinalinis peptidas.